

אשדות

עלון אשדות יעקב איחוד

שלוש סוגי פלואים מהם זוכה ומהם לא

עלון מס' 1569, 24.09.2021
סוכות תשפ"ב

פתיח

השבוע הרגשנו, או ליתר דיוק לא הרגשנו שהיתה הפסקת חשמל יזומה, שכן ברגע שהזרם של חברת החשמל פסק, וידענו על כך מבעוד מועד, באופן מיידי נכנס לפעולה הגנרטור השכונתי וכל מכשירי החשמל שלנו המשיכו בשגרת פעילותם. אם אני מנתח לעומק את המהלך שתארתי עכשיו, אין ספק בליבי, שפעילותו האוטונומית של הגנראטור השכונתי, מהווה תעודת ביטוח אמינה ובטוחה, ונוטעת בציבור, מבוגרים כילדים כאחד, תחושת בטחון ושקט נפשי, שיהיו מי שישוו אותה למערך 'כיפת ברזל' רק בעלויות נמוכות פי כמה.

מי זוכר שאך לפני שנים לא רבות, הפסקות חשמל היו עניין שבשיגרה, שנחתו עלינו לא פעם בלי התראה מוקדמת, בעטייה של סופת ברקים אימתנית, עם פוטנציאל טראומטי גבוה, בעיקר עבור ילדים רכים. אז בואו נודה על האמת שאנו בעיצומה של מהפכה טכנולוגית.

בעטיו של הקיץ האימתני עלתה דרישה להפחית באופן משמעותי את היקף הדשאים הידועים כזללני מים. מצד שני, אנו עדים ליותר ויותר עצי פרי בשטחים הציבוריים הסובלים מהצמאה מכוונת או פשוט מחוסר תשומת לב. לרוב מדובר בעצי הדר (קלמנטינה לימון, פומלו ועוד) וזה גורם לי צער של ממש, שכן מה שלא פרטי, דינו להכחד ביסורים קשים, גדול פי כמה. אז אני סבור מחד גיסא, שצריך להקטין במעט את היקף הדשאים, אבל מאידך לשמור מכל משמר על עצי הפרי הציבוריים ולהשקותם במנת מים מופחתת על מנת שישרדו את חודשי הקיץ.

חברה מכובדת פנתה וביקשה ממני (ואני עושה זאת בחרדת קודש) לברך מעל דפי היומן את **עדה לשם** על חריצותה והתמדתה בתחום חלוקת הדואר, תפקיד אותו היא עושה במסירות בלתי רגילה בכל עונות השנה, כולל הבאת עיתונים ודברי דואר לביתם של חולים הרתוקים למיטתם.

חג סוכות נחמ וישת נצחיה!

אבנרון

סוכות תשפ"ב

מה מאחלים? תלוי מי

בוודאי הבושה הרגשית 'לקבל מכות' מהחבר - עוזר לכפרת העוונות. כך או כך, כמובן שהמלקות נעשים רק לבקשת וביוזמת הרוצה לקבל אותן ויש לעשות זאת בעדינות ובזהירות שלא להיכשל חס ושלום בעוון החמור של הכאת הזולת!

תפילה לשנה החדשה - נתן אלטרמן

הטור השביעי/נתן אלטרמן

תן לנו שנה אחת של שקט אמיתי שנה של לובן הפריחות וירק הדשאים שנה של להט אהבות וחום תנור ביתי ושנדע רק פעם מהו טוב ומה נעים.

שנה ללא קולות שנאה וזעקות השכול ללא מראות הדם ללא הלמות תופי המלחמה ללא הפחד המשתק של הנורא מכל ללא צחוקו של העתיד אשר נטמן באדמה.

הן לא בקשנו לנו אוצרות של ממלכות לא אושר עילאי ומכוניות פאר קורטוב אחד של שקט אמיתי ולובן של פריחות אשר נוכל בהם בלאט להתהדר.

להתרגש כפעם מריחות הסתיו לדהור אל האושר כשריקת רכבת לבנות לנו סוכת שלום עכשיו ולהיות בה ראויים לשבת.

לפני ראש השנה, בעיקר בחודש אלול מאחלים "כתיבה וחימה טובה" ויש המוסיפים: "לשנה טובה ומתוקה". בכך מביעים את המשאלה שתהיה גם כתיבה וגם חתימה לעתיד טוב כבר בראש השנה אבל אחרי הלילה הראשון של ראש השנה (שאז מתבצעת ה'כתיבה') ועד מוצאי יום כיפור, מאחלים "חתימה טובה" או "גמר חתימה טובה" – "לשנה טובה ומתוקה אמן, כן יהי רצון!

עונש "מלקות"

בקהילות רבות נוהגים בערב יום כיפור שכל אחד 'מלקה' את חברו על הגב ברצועת עור. יש שעושים זאת לאחר תפילת מנחה ויש שעושים זאת לפני הטבילה במקווה. מקורו של המנהג בקהילות אשכנז בתקופת ימי הביניים. מנהג זה הוא אינו עונש ה"מלקות" הקבוע בתורה בגין שאם יהודי עובר על מצוות לא תעשה, הוא נענש ב-39 מכות ברצועת עור שניתן כזה, כמו שאר העונשים שהתורה קבעה, לאחר שהתקבלה בבית דין מוסמך עדות ברורה ומאומתת על ביצוע בזדון של העבירה. בימינו אין כלל דיינים שמוסמכים לדון ולהעניש על עבירות, כך שההלקאה בערב יום כיפור היא רק מנהג ולא באמת עונש.

טעמים למנהג ה"מלקות"

התעוררות תשובה הוא מנהג שנועד לעורר את הלב לתשובה לקראת היום הקדוש. ה"מלקות" הסמליות מזכירות את עונש ה"מלקות", ומעוררות מודעות לחומרת החטאים ולקבלת החלטה טובה לא לחזור ולחטוא, חלילה.

פתיחת הלב: ההכאה שוברת את האטימות וזחיחות הלב ופותחת אותו לקראת קדושת היום והתפילות המיוחדות. ככה אפשר לצפות שהשפעתו של יום כיפור לא תחלוף מיד אחרינו אלא תטביע חותם רוחני עמוק בנפש לאורך זמן..

כפרת עוונות: יש אומרים שהצער שנגרם לאדם ב"מלקות" – אם לא כאב פיזי אז

אי השלום- מציאות ותקוות לעתיד כתב וצילם א. רון

ישראל לירדן על הקמת פארק התעשייה שאשר ע"י החלטת ממשלה מס. 5069 בשנת 1999. בהמשך להסכם בין המדינות הקצתה ממשלת ישראל שטח של כ-245 דונם באזור קיבוץ טירת צבי עבור התכנון של אזור התעשייה, לרבות דרכים ובניית גשר אשר יחבר בין המדינות. ירדן הקצתה כ-700 דונם ופעלה להשלמת הצד הירדני (בו יקומו המפעלים) של אזור התעשייה, עד להבאתו לשלב האופרטיבי בו הוא מצוי כיום.

במאי 2012 התקבלה החלטת ממשלה אשר הוגשה ע"י המשרד (בוועדת שרים) להקמת הפרויקט ולהקמת ועדת היגוי לגיבוש אופן הקמתו ותפעולו. בדצמבר 2013 אושרה החלטת ממשלה נוספת להקמת פארק התעשייה. בתוך כך אומצו המלצות הוועדה המרכזיות שעיקרן: פרסום מכרז מנהל מקרקעי ישראל להקמת התשתית, תפעול וניהול האזור באמצעות זכיין, ופיקוח רגולטורי ע"י מנהלת ובניית גשר והקמת מנהלת במימון המדינה.

בניית הגשר הסתיימה לקראת סוף שנת 2018. בהמשך אמורה היתה הממשלה לאשר את הפרויקט ולפרסם מכרז להקמת הפארק בצידו הישראלי שיתופעל על ידי הזכיין שייבחר. השר לשיתוף פעולה אזורי דאז, אופיר אקוניס אמר אז כי "מיזם ישער הירדן הוא מנוע צמיחה משמעותי שיסייע לייצר מקומות עבודה חיוניים ויחזק את הכלכלה המקומית, במיוחד בעת המאתגרת הזו והעומדת לפתחנו. זו עדות למחויבותנו להעצמת פעילות הסחר והעמקת שיתופי הפעולה בין ישראל לירדן בפרט, והעולם הערבי בכלל, לרווחת אזרחי מדינת ישראל ותושבי האזור כולו. על רקע משבר הקורונה והשינויים הגלובליים, אנחנו חייבים לנצל הזדמנויות לחיזוק הכלכלה והמשק". בפועל, הפרוייקט בצד הירדני של הגשר פועל, אף כי במתכונת מצומצמת של אזור תעשייה, בעוד בצד הישראלי- שממה מוחלטת. "צריך ראש

בימים אלה של סוף קיץ, חלפו להן כמעט שנתיים מאז עזבנו את 'אי השלום' והשארנו ארץ חרבה שבכל קיץ נשרפת, ואין סיבה שלא. לא הירדנים הרוויחו מן המהלך של סיום 'המשטר המיוחד' בנהריים, שהרי גם הם מכירים בכך ש-830 דונם אדמות האי (בשפתם 'בקורה') הינם קניין ישראלי המצוי בריבונות ירדנית, ולכן כל נסיון שלהם לעבד את האדמות ייחשב כהפרה של החוק הבינלאומי. מאידך הם לא מאפשרים כניסה ויציאה של חקלאים ישראלים, אלא דרך מעבר שייד חוסיין (סמוך למעוז חיים) מה שהופך את עיבוד השטח לנטל כלכלי שאין כל תועלת בצידו.

את המהלך הקרוי 'משטר מיוחד' במובלעות נהריים וצופר (ריבונות לצד בעלות קניינית) הגה בשעתו משרד ראש הממשלה, מתוך מחשבה שצעד כזה עשוי להוות מודל לקראת הסדר עתידי עם סוריה ברמת הגולן. איש לא שיער אז ששבע נערות ישראליות ייקטלו מנשקו של חייל בצבא ירדן ושפרוייקטים משותפים ישראלים-ירדנים, שעתידיים היו לקום באגם נהריים, לא יתממשו לעולם, ובמקומם יכון מטע תמרים ירדני (עם מעט עזרה ציונית). שנה לפני תום 25 השנים של ההסכם, שאמור היה 'לכאורה' להתחדש באופן אוטומטי, הודיע מלך ירדן שאין בכוונתו לחדש את ההסכם, והמשמעות היתה פינוי שטחי העיבוד באי ולמעשה נטישתן.

דוגמה בולטת נוספת המעידה על החשדנות ההדדית בין שתי המדינות בכל הקשור במימוש של הסכמים ביניהן, הוא פרויקט **שער הירדן**. בשנת 1998 נחתם הסכם בין

אי השלום - המשך

ג'קי חוגי פרשן לעניינים ערביים של גלי"צ ומי שבקי היטב בסוגיית ירדן, איתו שוחחתי בתחילת השבוע, אומר שלמרות ששתיהן לכאורה היו כרוכות בהסכם אחד, הוא רואה הבדל מהותי בין שטחי מובלעת צופר (1440 דונם) שלא היו מעולם בבעלות ישראלית, לבין מובלעת נהריים (830 דונם) שגם הירדנים מכירים בכך (לפחות לא מסתייגים) שהיא שטח חקלאי **בבעלות ישראלית**. נהריים סיפור עצוב, אומר חוגי, משום שמדובר במתנה יפה ארוזה ויצירתית שנלקחה מאיתנו, שהיה בה מסר לשני העמים, שניתן למצוא פתרון גם לסוגיות סבוכות הכרוכות בקרקע. הכי מתסכל, זה שהירדנים סגרו את השער, ומונעים מחקלאי אשדות יעקב להכנס לעבד את השדות **שלהם**, כאשר מה שמסתתר מאחורי מהלך זה היא מוטיבציה ענישתית מצד המלך על רקע יחסיו המעורערים עם הממשל בישראל וזה שעמד עד לא מכבר בראשו- נתניהו. המלך רצה לגבות מחיר, אומר חוגי, וחקלאי אשדות יעקב הפכו קורבן ליחסים מדיניים קלוקלים בין שני מנהיגים. בירדן הכל תלוי ועומד על איזונים ובלמים, ולחץ פנימי הוא נושא שמדיר מנוחה מן המלך, שגם כך מנהיגותו לא תמיד עומדת בציפיות (בניגוד לנשיא מצרים א-סיסי שהוא גבר שבגברים).

האווירה אמנם 'התחממה' (או שמא הקרירות הפשירה), מוסיף חוגי, אבל צריך שיהיה משהו נוסף שהוא מעבר ליחסים תקינים (אולי לתת עוד מים, אולי לחדש את יוזמת 'תעלת הימים' שגם ישראל חתומה עליה, שעבור המלך היא סם חיים). חוגי: המלך זקוק ליוזמות כלכליות, משהו שיכניס כסף לקופתו הדלה, כדי לשכנע את העם בצדקת השלום. ועוד מילה שחייבים לומר: ישראל צריכה להיות מרוצה מכך שהמלך שומר על הסכם השלום ובכך מעניק לישראל עומק, שמהווה עבודה נכס אסטרטגי."

ממשלה עם ביצים" אומר לי גורם מוסמך, "כדי להתניע את התהליך מחדש, ואז אולי אפשר יהיה לחשוב גם על פתרון סוגיית נהריים", השאלה אם יש כזה בנמצא.

אם להודות על האמת שנתיים אחרי פינוי שטחי נהריים, הרי שאיש מבין חקלאי אשדות לא חש צער עמוק מדי, על אבדן האפשרות לעבד את אדמות האי, שכן יבולי 'חיתת הבעל', שהיוותה כשני שלישי משטח האי, היו על פי רוב נמוכים משמעותית משטחים מושקים מחוץ לאי, האבטיחים שניסו פעם או פעמיים לגדל, לא צלחו בשל פלישות של חזירי בר ובעיות תאום מול הירדנים וכנ"ל הזיתים לשמן- שלא עמדו בציפיות. ומה שנשאר- תחת ההגדרה של 'עיבוד פוליטי' אינו מוכר בשום מקום בעולם כתחליף לאי הצלחה כלכלית. ועל כן, מה שנותר לפי שעה מן ההרפתקה קצרת הטווח בנהריים (25 שנים הם פחות מפסיק בהיסטוריה), הם זכרונות מביקורים בלתי נשכחים בתחנת הכח של רוטנברג, מתחנת רכבת בריטית בסגנון הבינלאומי ועליה שמות יקירי נהריים שהיו ואינם, צילום משותף עם חייל ירדני ועוד כמה שכיות חמדה על הדרך, כפי שמעידות התמונות: ולמי שהתעניין מדוע בעת מבצע 'שומר החומות' מיהרו הירדנים להניף דגלים בשטח האי הצופה אל ישראל, התשובה היא שבכך הם ביקשו להביע את מחאתם השקטה כנגד המבצע.

פסימיות זהירה

מאז הושבעה ממשלה חדשה בישראל ונתניהו (שיחסיו עם המלך עבדאללה היו קרים במיוחד) ירד מהבמה, לפחות לפי שעה, דומה שהאווירה התחממה מעט (לטובה) ויעידו הפגישות והחצי חשאיות בין המלך לנשיא הרצוג ובהמשך עם ראש הממשלה בנט. האם מפגשים אלה, מעבר להיותם בעלי חשיבות מדינית, מרמזים על שינוי מגמה ואולי על עתיד חדש? הזהירות מחייבת שלא לבנות על כך מגדלים.

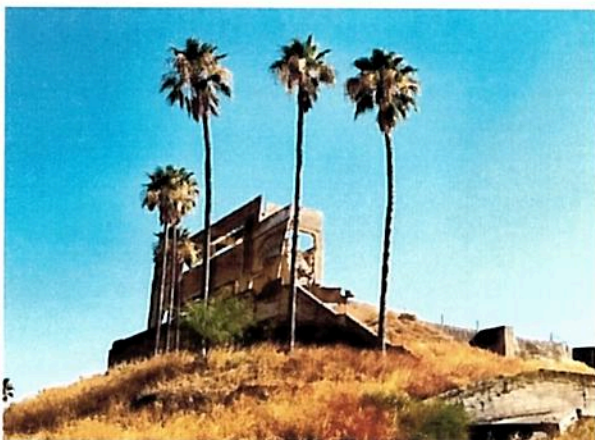
אי השלום - המשך

האם ישנם שיתופי פעולה עימם?

יש שיתופי פעולה על בסיס יומיומי (לאחרונה ראינו מטוסי כיבוי משני הצדדים פועלים במשותף) וישנו פתח לתקוה לחזור לשיתופי פעולה משמעותיים יותר בעתיד.

איך אתה מתרשם משר החקלאות החדש עודד פורר?

לאחר 'הפעילויות המלחמתיות' וההפגנות, כעת חובת ההוכחה חלה על פורר, ואחרי העברת התקציב בקריאה שניה ושלישית, נוכל לעמוד על המוטיבציות שלו.

את **עידן גרינבאום** ראש המועצה שלנו, אני שואל על סוגיית הפיצויים עבור אדמות נהריים שעדיין לא סוכמה. "בימים אלה מתחלפת כל הנהלת משרד החקלאות", אומר עידן, "והנושא נמצא כרגע על שולחה של מנכ"לית המשרד הנכנסת נעמה קאופמן-פס, מתוך מטרה. שאחרי החגים נקיים אצלה דיון בנושא".

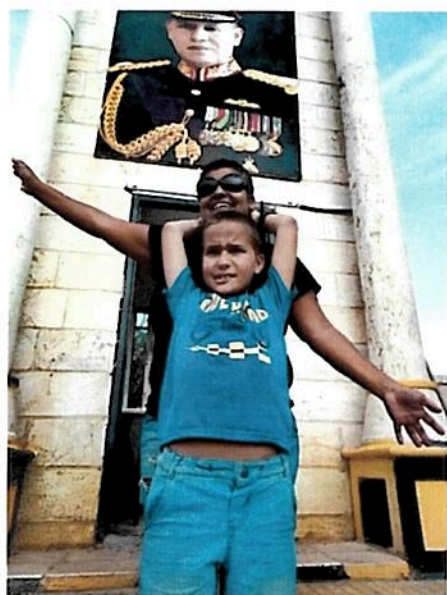
האם דין נהריים כדין צופר?

לא דין צופר כדין נהריים. בנושא צופר מדובר בהחלטת ממשלה על פיצוי מידי שהוא הכשרת שטח חקלאי חלופי. לגבי נהריים לא נקבעו דברים, והשאלה, כמו בכל סוגיה אחרת, היא מי יחתום על הצ'ק. משרד החקלאות תומך כמובן בעמדתנו, אלא שמינהל מקרקעי ישראל אומר שאם משרד החקלאות חושב שמגיע פיצוי, שיואיל לתת, וכמו כל דבר במדינה הנושא מתגלגל לאיטו. הפיצוי יכול להיות כספי או אחר, אבל בוא נראה קודם שתהיה הסכמה עקרונית רחבה שצריך לתת פיצוי, ועל אופי של הפיצוי נדון בנפרד. עידן מזכיר שבמהלך השנתיים מאז הוחזרו שטחי נהריים, התחלפו בישראל לא פחות מארבע ממשלות (אם שוסטר היה נשאר בראש המשרד אני מניח שהיינו מתקדמים מהר יותר...!).

האם מתקיימים מגעים עם הירדנים?

עוד לא, אבל במסגרת 'ההתחממות הכללית' של היחסים, אנחנו מקוים שגם זה יקרה, אבל זה מסוג הדברים שעדיף להמעיט בהם בדיבור. החשוב הוא, שהירדנים מכירים בכך שהבעלות על קרקעות נהריים שייכת בטאבו ליהודים ועל זה אין, ולא היתה מחלוקת איתם.

אי השלום - המשך

ארכיון אשדות יעקב איחוד

זקצר מאיר, זנבלביץ זרח, כהן בלה, לוי משה, ליבוביץ הלל, לוריה משה, מאירסון יצחק, מלמוד משה, נישט אריה, ענבי יעקב, עמלי מנשה, פונדיק ישעיהו, פנצסניקוב מרים, זאב קרפ, רוסט טובה, שניפר שמעון, שוניקנסקי רבקה.

2. גוטליב מרים, גרמן חנה, הוז בנימין, טריביצי גוסטה, טקס רבקה, לוי יוסף, ליבוביץ חיים, לוינסון צבי, נמרי דוד, נמרי קדיש, נחשתן מאיר, פרידמן צ'רנה, פינקשטין זאב, פודלוצקי רבקה, ציבלין רבקה, קרוכמלניק חיים, קאופן חנוך, קרנץ יפה, קלינשמיד רפאל, רודשטין ראובן, רזניק יצחק, רימלנד שמואל, שחטר אברהם ושמעונוביץ דוד.

בהתאם למספר החברים והמועמדים הנמצאים במשקנו, אושרו לנו ע"י ועדת הבחירות המרכזית של הקיבוץ, 14 צירים לועידה זו.

לפי שתי הרשימות לעיל ניתן לראות בבירור שבפילוג עצמו האנשים ברשימה מספר 1 הפכו לאשדות איחוד, ואילו האנשים ברשימה מספר 2 הפכו לאשדות מאוחד.

ניתן לכתוב על נושא זה רבות. אך בינתיים...

חג שמח, ובריאות טובה לכולם,

שאול ינאי

סימנים ראשונים לפילוג באשדות ב-1946

בוועידת הקיבוץ המאוחד ביגור ביוני 1946 התקבלה פה אחד "החלטה בה תובעת הועידה 'להקים את האחדות הפוליטית המלאה של תנועת הפועלים הבין-לאומית, אשר תגשר על פני הניגודים ותלכד את פועלי ברית המועצות עם תנועת הפועלים הסוציאליסטית בארצות המערב"'. (עיתון: דבר, 16 יוני, 1946).

ניתן לשער איזה מתחים קדמו לניסוח זה בתוך הקיבוץ המאוחד כולו. אין ספק, כפי שישתברר להלן, שמתחים אלה פעמו והפעימו את כל חברי אשדות מראשית דרכם בגשר ועד הפילוג. אחרי שנכבשה הקרקע, היה צריך "לכבוש גם את הנפש". לשוויון יש מרכיב קוסמופוליטי. אבל מה שהרוח יכולה לראות, לא תמיד עולה בקנה אחד עם מה שהאדם יכול לעשות.

שלושה חודשים לפני ועידת הקיבוץ המאוחד ביגור, ב-3 במרץ, עלה נושא ועידת הקיבוץ בישיבת המזכירות באשדות ובה נאמר כך: "ענייני ועידת הקיבוץ – זקצר הציע הצעת הסכם בין כ"כ 2 הרשימות, השאלה הועברה לדיון באסיפה הכללית."

אחרי הדיונים באסיפה נכתבו ב-15 במרץ בעלון הדברים הבאים: "האסיפה האחרונה שהתקיימה במוצ"ש ושבה נדונו השאלות האירגוניות לקראת הבחירות לועידת הקיבוץ, הוחלט:

א. לבחור ועדת בחירות. ההרכב: גפני דב, גרמן חנה, זלמן פנצסניקוב, קצנבלית מרדכי, ושורץ אלישבע.

ב. שהבחירות במשקנו תהיינה יחסיות. אושרו שתי רשימות מועמדים והם:

1. אוירא יצחק, אורבוך שרה, בן פורת מרים, בעבור גמליאל, דובי אליהו,

סיפורו של הלום קרב

בלי אפקטים דרמטיים של תאורה ופירוטכניקות. הסיפור עצמו דרמטי מספיק. הזעקה הקורעת יוצאת כשהוא שר.

אביב ועוד רבים כל כך בינינו, מסרו את נפשם וחייהם, ממש כך, למען המולדת.
והחלק שלנו לעצור, להיות נוכחים, להקשיב, להתקרב ולו לרגע ולהכיל את חווית החיים שלו.
לעמוד מול קהל, כשאתה חשוף ולספר את הסיפור שלך זה מעשה של **גבורה ותעצומות נפש.**

בשם קהילת אשדות אחוד
תודה גדולה **אביב** על ששיתפת !

ברוריה

אביב הלום הקרב מסיים את המופע עם המשפט הקשה כל כך: "חבר אמר לי:

"עדיף למות במלחמה, כי אז מתייחסים אליך"

על גבורה ותעצומות נפש

ערב יום כיפור – המופע בחדר-אוכל

אביב הרשקוביץ "אלם קרב" סיפורו של הלום קרב.

"קראו לי בצו 8 למבצע צוק איתן. הושיבו אותנו על גבול עזה באזור קבוץ בארי. ישבנו שם ימים על ימים כשמטוסינו מפגיזים ללא הרף את עזה, ופצמ"רים עפים עלינו, ללא הרף, מעזה. והמראות, והקולות והקולות שוב ושוב..."

וכשזה נגמר, אמרו לנו – למי שלא נפצע או נהרג, "סעו הביתה". עליתי על רכבת לצפון. נכנסה לקרון אישה עם ילד. הילד הסתכל עלי... והסתתר בבהלה בין קפלי שמלתה של אמו. הסתכלתי בבבואתי הנשקפת בחלון הרכבת ונבהלתי. רק שלי לא היה איפה להסתתר מפני..."

חזרתי הביתה לקיבוצי והייתי אחר. הקולות, המראות, התמוטטויות, התקפי חרדה ואישפוזים.

ואני, המורה המוצלח להסטוריה, לקולנוע, יוצר מוסיקה ואיש מרכזי בתרבות הקיבוץ הפכתי ל-"משוגע".

הפסיכיאטר אמר שאיני יכול להמשיך להיות מורה כי התמוטטתי בבית ספר לעיני התלמידים.

ואסור לי לספר לתלמידי את הסיפור המלחמה שלי, שלא ידעו שגם ככה, כמוני, חוזרים ממלחמות.

(עדיף סיפורי גבורה למען המחר...)

אביב, הלום קרב, מספר את נפשו. מסע של בניית חיים מעל תהומות.

סוכות תשפ"ב

ההיסטוריה חוזרת

האסירים כנראה טיפסו על החומות. מבפנים סוהר צעק שהוא פצוע. נאמר לנו שעומד להגיע נגמ"ש ממשטרת בית שאן וחיכינו לו מספר דקות, כדי לפרוץ איתנו את השער. אלא שהקצין בנגמ"ש סירב לעשות זאת והחל לנסוע מסביב לכלא. טיפסנו אל המגדל, ירדנו לחצר הכלא והוצאנו את הסוהר, שלא באמת נפצע. כשיצאנו כבר כל צה"ל והמשטרה היו שם ולא היו צריכים אותנו. חזרנו הביתה".

מוני מרוז

אדם נוסף שהיה מעורב בארוע של שאטה הוא **מוני מרוז** (85), אמן, יוצר וקריקטוריסט מבית השיטה, שלכד אסיר בורח (האסיר היחיד שנתפס בארוע זה). מרוז שסיים שנתיים קודם שרות מפואר בצנחנים (כולל צניחה במיתלה) רעה עם עדר הבקר של הקיבוץ סמוך לכלא, כאשר לפתע נשמעו יריות ואז הבחין באדם שעובר את הכביש ופונה צפונה. בזכות חושיו הבריאים, הבין מיד שזהו אחד הבורחים שכנראה התבלבל בכיוון. המסתנן פנה לכיוון בריכת דגים ריקה של בית השיטה ומרוז בעקבותיו. "במהלך המאבק", מתאר מוני, "כרכתי את ראשו של המסתנן בידי וגררתי אותו לעבר הרמפה של בריכות הדגים. תוך כדי שאני גורר אותו, חלפו בסביבה מספר בנות בית-ספר מבית השיטה, שלא ידעו דבר על הארוע,

בריחת ששת האסירים מכלא גלבע בשבוע שעבר, הזכירה לוותיקי עמק חרוד ארוע שהתרחש ב-31 ליולי 1958 בכלא שאטה (הגובל בכלא גלבע). היה זה במהלך מרד אסירים שהתרחש בכלא הצפוני במהלכו התנפלו אסירים (רובם מסתננים שנקראו אז אנשי 'פידאיון') עם מוטות ופטיש על היומנאי ואחר כך ירו בו למוות. סוהר שהגיע למקום לשמע היריות וההמולה, נורה ונהרג גם הוא. כמה מהאסירים פרצו למחסן הנשק בכלא, שלפו ממנו כלי נשק, ניגשו לכמה תאי כליאה, ירו במנעולים ושחררו את האסירים שהיו כלואים בהם. האסירים הבורחים הציבו קרשים וסולמות מאולתרים והחלו לטפס ולעבור את החומה ומשם קפצו לחופש מגובה של כמה מטרים.

במהלך הארוע, בו נהרגו שני סוהרים ו-11 אסירים, נמלטו מהכלא 66 אסירים רובם פנו לעבר ממלכת ירדן וחלק לשומרון. הארוע הביא לטלטלה עזה בשירות בתי הסוהר ובעקבותיו פרשו מתפקידם מפקדים בכירים רבים, ובהם נציב בתי הסוהר צבי חרמון.

ישי צימרמן

במהלך הארוע חסר התקדים, הוזעקה למקום קבוצת חברי קיבוצים מהסביבה, חלקם מצוידים בנשק. בין הקיבוצניקים שבאו לסייע היו שני צעירים שקיבלו ציון לשבח בעת שירותם הצבאי. מדובר בתת-אלוף דב (דוביק) תמרי, לימים ממפקדי סיירת מטכ"ל וקצין מודיעין ראשי, וישי צימרמן, יוצא יחידת 101 האגדית, שניהם חברי עין חרוד, שהצטיידו ברובים ממחסן הנשק של הקיבוץ ומיהרו לכלא, המרוחק חמש דקות נסיעה מעין חרוד. **ישי צימרמן**, 88, סיפר השבוע לכתב 'ואללה' אלי אשכנזי: "הגענו לכלא, השערים היו סגורים.

סוכות תשפ"ב

המתכון של רויטל לוי

ההיסטוריה חוזרת – סוף

**דלורית במילוי אורז מתובל
לחג:**

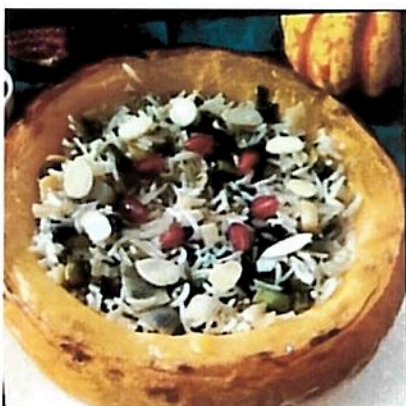
להכנת האורז:

לטגן 1 בצל בינוני קצוץ לקוביות.
להוסיף בצל ירוק קצוץ
להוסיף סלרי קצוץ (אם אוהבים, זה מוסיף טעם)
להוסיף 3 כוסות אורז לטיגון קל ואז
להוסיף 5 כוסות מים, לבשל עד רתיחה ולהנמיך את האש.
שהמים רותחים להוסיף תיבול: מלח, פלפל, ניתן להוסיף חצי כפית בהרת.
שהאורז מוכן לשדרג לחג עם שקדים, גרגירי רימון.

הכנה של הדלורית:

לשטוף אותה טוב
לחתוך את החלק העליון כמו מכסה של סיר ולשמור את החלק.
לרוקן את פנים הדלורית מגרעינים ולשטוף טוב.
לוודא שסוגרים את הדלורית היא עומדת יציבה.
למרוח בפנים ועל החלק הפנימי של המכסה (החלק שחתכנו) שמן זית ולפזר מלח גס.
להכניס לתנור ל 200 מעלות למשך 20 דק'
שהדלורית מוכנה למלא בתוכה את האורז, לסגור את הדלורית עם המכסה שהאדים יספגו את הטעם של הדלורית

בתאבון וחג שמח!!

ונדהמו מן המראה. מכיוון שידיו של המחבל היו משוחררות, הוא הוריד לי את המכנסיים והתחתונים, וכאשר הרמתי אותם הוא ברח לי. אם לא היו עדי ראייה לארועי, אומר מוני, "הייתי מוותר, כי כוחי כבר תש, אבל לאור הנסיבות לא ויתרתי, והמשכת לדלוק אחריו. הוא רץ לעבר מכלאת הבקר שהיתה מוקפת בגדרות, קפץ בין חוטי תיל ואני בעקבותיו. אשתי טוענת שעד היום יש לי צלקת מחוט תיל שגרם לי לשריטה עמוקה. בכוחותיי האחרונים קשרתי אותו לאוכף של הסוס וגררתי אותו. לאחר מכן בעזרת חברים, כבלנו אותו, העלינו אותו לגיף ומשם למשטרת בית שאן. כעבור כמה ימים נקראתי למסדר זיהוי במשטרת תל מונד ובכך תם חלקי בפרשה. האם ניתן להשוות בין שני הארועים? בשניהם מדובר בפשלה נוראית".

אבנרון

סתיו יהודי

סתיו יהודי בארץ אבותי
eleh bi - רמזי אלה

כבר משתאצות בי קצת
הציפורים הקטנטנות שרקות הצב
le yot הכיפורים.

אז יתקצ בשופרות לפתוח עצרי
שמיים.

ופנים יהודיות מן האלה
באפרפר נוטה
ירחפו לפני כסא ארון אולם.

ובקשות ותחנונים וניצוצות הרבה
בצומק ציניהן.

אברהם חלפי

סוכות תשפ"ב

”הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל”

במשך כעשרה מיליארדי שנים, שני דורות של כוכבים נולדו, חיו ומתו, ואגב כך בראו יסודות לדור שלישי ולפלנטה (כדור הארץ) החגה סביב כוכב (שמש) המצוי בשולי אחת הגלקסיות (שביל החלב), ואפשרו התפתחות חיים המוכרים לנו כיום.

והנה, כנגד כל סיכוי אפשרי, מכל הזמן המרחב והמסה ביקום, חלק אפסי מהחומר התלכד אלי, לזמן מוגבל, לכדי מתנה קסומה, מתנת חיים עם מודעות והכרה. על כך אני מודה בוקר וערב.

קהלת רבי ומורי,

עצוב לפספס את מתנת החיים הקסומה, החד פעמית, בתלונה שהכל הבל הבלים.

תשרי תשפ"ב
מיכאל לוי

בחלק מקהילות ישראל מקובל לקרוא את מגילת קהלת בסוכות.

קהלת רבי מורי ואורחי לסוכות. הנה פרוש ריבוני (לא רבני) לפסוק החותם את משנתך:

”סוף דבר הכל נשמע את-האלהים ירא ואת-מצותיו שמור כי-זה כל-האדם”
קהלת מורי ורבי.

האסטרונומיה המודרנית מלמדת אותי על ממדי היקום בזמן, במרחב ובמסה.

כאשר אני משווה את גיל היקום – 13,800,000,000 שנים לשנות חיי (84), מסתבר שהיקום מבוגר ממני, פי 164,000 לערך.
וכאשר אני משווה את כמות החומר המרכיב את גופי – כ-70 ק"ג, לכמות חומר היקום: 40,000,000,000,000,000,000,000,000,000 ק"ג, מתקבלים יחסים שאין לי כלים מנטליים להכילם.

סוכות תשפ"ב

יוחזר לוח הכפל למחברות בית הספר - עמליה

זוכרת שהמורה- המחנכת שלי אמרה לי שהיא לא מרשה לי לכתוב בראש כל עמוד ב"ה (בעזרת השם) כמו שלמדתי בכפר חסידים, וכשהמשכתי בכך, המורה ממש איימה עלי שאם אמשיך לכתוב ב"ה, היא פשוט לא תיתן לי ציונים!!! חזרתי הביתה בוכה וסיפרתי לאבא שלי על מה שהמורה אמרה והוספתי עוד, שאני נורא אוהבת את אלוהים, ואני לא מבינה, למה היא לא מרשה לי לכתוב את זה. אז אבא הסביר לי בנחת את המשפט המפורסם של הפילוסוף היהודי הגדול משה מנדלסון: **"הִיא יְהוּדִי בְּבֵיתָךְ וְאָדָם בְּצֵאתָךְ"** כלומר, שאפשר ואת יכולה להמשיך לאהוב את אלוהים כמה שאת רוצה - פשוט המון, בבית ובלב שלך, אבל אל תכתבי אותו בבית-הספר אם המורה שלך כל-כך מתנגדת.

זוכרת שהתחילו להגיע ילדים חדשים לכתה שלנו **"עולים חדשים"** ויונה המחנכת שלנו הושיבה ילדה אחת חדשה על-ידי ואמרה שאני צריכה לעזור לה, כי היא לא יודעת עברית ויתכן שהיא בכלל יושבת בכתה בפעם הראשונה בחייה.

והיה מקרה שזעזע אותי יותר מהכל. אחד מהילדים החדשים הלך עם כובע כל הזמן. באחד הימים נטפלה אליו יונה המחנכת ושאלה אותו: תגיד לי האם השמש זורחת עכשיו על הראש שלך?? וכשהילד השיב בשלילה שאלה יונה במין גיחוך כזה: "אז למה אתה ממשיך להיות עם הכובע בכיתה?". הילד הנבוך שאל "מה זאת אומרת" ויונה בשלה: "למה אתה עוד עם הכובע" ותוך כד כך נגשה אליו, הורידה בכח את הכובע מעל ראשו ו... זרקה אותו על השולחן. הרגשתי נורא בשביל הילד- עולה חדש די עלוב ועצוב, שהמורה תולשת את כובעו בזעם חילוני ומשליכה על השולחן. האמת היא שלא רק הילד היה המום, גם אני נבהלתי. זה היה מפחיד.

מכיוון שנולדתי לפני המון שנים, אני לא זוכרת בדיוק את היום המאושר של כניסתי לכתה א'. זוכרת שהייתי בגן הילדים הדתי של אסתר בכפר-חסידים. היינו יחד בנות ובנים. זוכרת שלמדתי די מהר לקרוא. זוכרת את הספר על הילד הֶלֶל שקם כל בוקר להתפלל, היה עם כיפה וציציות כמובן. לא בטוחה אם באותו ספר של כתה א' היתה גם ילדה. בתעודה הסיום של כתה א' נרשם שאני טובה בסדר וניקיון, טובה מאוד בקריאה וכתובה ובחשבון נרשם 'כמעט טוב מאוד'.

במשך השנים הלך וגדל הפער בין **"הטוב מאוד"** של הקריאה וכתובה, לבין החשבון שהלך והתדרדר עד שהגיע ל**"-בלתי מספיק"** ואפילו פחות מזה. זוכרת שבכתה ב' כשהתחלנו ללמוד את לוח הכפל, אמרתי לאבא שזה נורא קשה לי, ואבא, שהיה תלמיד מצוין ואפילו למד בבית-ספר "תיכון מסחרי", אמר לי בלשון המשתמעת לפן אחד בלבד: אפילו אם יעירו אותך באמצע הלילה וישאלו אותך "עמליה כמה הם 8X7 תצטרכי לענות", ועד ימינו אלו, אם תשאלוני כמה זה 8X7 = אצטרך לחשוב המון כדי להגיע לתשובה, שהיא 56 נדמה לי! פעם גם היו מחברות חשבון שבדף הכריכה האחורי שלו היה מודפס לוח הכפל עד 100 שהיה מקל עלי. היום יש מחברות מהודרות יותר אבל אין את לוח הכפל מאחור.

את סוף כתה ב' כבר לא למדתי, כי מיד אחרי ה' באייר והכרזתו של ד. בן-גוריון על הקמת מדינת ישראל, גם אבא שלי שהיה חבר "ההגנה" גויס. אח"כ עברנו לגור בישוב החדש תל-תָּנָן (בְּלֶד-אֶ-שֵׁיחַ) שתושביו הערבים ברחו ממנו. מכיון שהיו שם מעט מאוד תושבים חדשים, רשמו אותי הורי לכתה ג' בבית הספר העממי בישוב "נשר" שהשתייך ל"זרם העובדים" כלומר ביי"ס חילוני, ושם הציגה אותי המורה ביום הראשון ללימודים כ-"תלמידה החדשה שלנו ששמה עֲמֵלְיָה שהגיעה מכפר-חסידים".

סוכות תשפ"ב

יוחזר לוח הכפל - סוף

הרבה שנים אח"כ, התרגשתי כמו תינוקת כאשר נכחתי בטקס העליה של ילדי הגנים לכתה א' במגרש שמאחורי הספרייה, כאשר מיכאל מנגן באקורדיון ושרהליה שרון עם האורגן החשמלי, וכאשר אחד מילדי ניגש לשולחן בו נותנים לו את תיקו, אני כמעט בוכה. וכשאני הולכת בכל שנה לטקס, גם כאשר אף אחד מילדי לא עולה לכתה א', אני מתרגשת המון כאילו כולם ילדיי.

עמליה דין בת-ארי

מלא טוב!

לאבי מקמא

אנישואי הבן ניצן עם דנית

מלא טוב ואושר לכל המשפחה!

התנצלות

ברשימת ילדי שנת תשפ"א

נשאמה fe

איד - בתם fe בר ונדב יוספיאן

הצלון מתנצל בפני המשפחה!

לוח הכפל

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

אני זוכרת את היום הראשון של הכניסה לכתה ג'. לפני שנכנסנו לכיתות היה טקס במגרש הגדול, ובסוף מישהו הכריז: "...ועכשיו נעמוד כולנו **דום** לשירת ההמנונים!" יופי. ואז, בתוך שניות, אני מבינה שאני לא מכירה בכלל את ההמנון הזה. האם יתכן שבבית-ספר שלי לא שרים את 'התקווה', שאת מילותיו הכרתי היטב. וכאשר נגמר השיר הזה פצחו כולם בעוד שיר, בדום מתוח". גם שיר זה, היה לי בלתי מופך, ורק לאחר ששיר זה נגמר התחילו לשיר את "התקווה". אחרי זה נכנסנו לכיתות, והוצגתי ע"י יונה המחנכת. התאפקתי לא לחשוף את בורותי בעניין ההמנונים, ורק בסוף היום כשכבר לא יכולתי יותר להתאפק, שאלתי את אחת הילדות וזו גילתה לי שהראשון היה "שיר האינטרנציונל" והשני היה המנון ההסתדרות ופועלי ארץ-ישראל "תחזקנה ידי כל אחינו המכוננים... שכתב ח.ג. ביאליק.

הייתי מופתעת מאוד, משפע ההימנונים ובמרוצת המשך השנה הצלחתי ללמוד את השניים הנוספים, אותם שרנו אותם בטקסים של "הנוער העובד", שהורי חשבו שזה בסדר גמור להצטרף לתנועת נוער זו.

מי ומה באשדות

לפני כשנה נעקרה שדרת הברושים הוותיקה לאורך כביש 90 שניטעה בשנות החמישים או השישים, במטרה להצל. אחר כך נסללה מדרכה, העצים התנוונו ומומחה החליט שמדובר במחלה חשוכת מרפא. הברושים נעקרו והובטח שינטעו תחתם עצים אחרים, ואכן לפני כחודש ניטעו בין גדמי הברושים שבין אשדות איחוד למאוחד, עצים חדשים חלקם עצי צל ואחרים עצי פרי (זית נשירים ועוד) כאשר לכל עץ טרי הוצמדה מערכת טיפטוף פרטנית. עכשיו לא נותר לנו אלא לחכות שעצים אלה יגדלו, יניבו פרי ויצילו את דרכנו.

סוכות תשפ"ב היה שונה מקודמיו בהרבה מובנים. מגבלות הקורונה, המיקום מול בית קרפ, השעה המוקדמת (מדוע?) והמחצלות. צמד המנחים (מיכאל ונורית) שהחליפו את דוד פונדק (שלקח שנת חופש אחרי 30 שנות הפקה רצופות) היה בסדר גמור. שרהליה שרון נתנה את הטון בקטע המוזיקלי, בצוותא עם יותם בארי המוכשר. נועם על ההגברה תיקתק את העניינים, מאיה וצוות החג דאגו לכל פרט והרקדניות הפליאו לחולל. רינה עם 'סוכת אמתיים', אלתר 'מוריד הגשם' וחזן עם פרקי חזנות, היו במיטבם כמו בכל שנה.

בדרך כלל נוהגים להודות לעושים במלאכה בתום הטקס. הפעם (אולי מחשש שחלק מהציבור לא ישאר...) החליטו המארגנים לברך את העושים לפני הטקס. ריקודי ארבעת המינים היו בסדר, למעט זה של הילדים עם העציצים, שבלשון המעטה לא היה מושקע. מאחר ואני ידוע כאיש ביקורתי שלא נוהג לפרגן שלא לצורך, פניתי לזקנת העדה 'רינה פלג' שלדבריה היה טקס מוצלח ביותר עם השתתפות ערה של אנשי ההרחבה, ומה שחשוב מבחינתה, שנשמרה המסורת פרי יצירתה של הדה אורן ז"ל. אם ברירה פלג עסקינן, ראוי להעריך את יוזמתה לארח את ותיקי אשדות בסוכתה הפרטית, להרים כוסית ולברך לרגל השנה החדשה.

משהו לא טוב קורה לעצי החצר שלנו. ראינו זאת עם עצי הסיגלון, שלא התאוששו מגיזום חריף שנעשה בהם בעיצומו של קיץ, ועכשיו בא תורם של הברכיכטונים. 'ברכיכטון אדרי' שמוצאו מאוסטרליה/ גינאה, הוא הפגיע ביותר.. הוא נקרא כך על שום העלים שלו, הדומים לעלי האדר. ענפיו המרכזיים של עץ זה, הולכים ומתנוונים נוכח השמש הקופחת, חוטפים מכת שמש קטלנית ומתים (ראה תמונה), וגם אם תגיד מאה פעמים שזה גשם (ולא שתן) או שלכת, זה לא ישנה את העובדה שעמק הירדן הוא אזור קשה לעצים מסוג זה, ועל חלקם נצטרך לוותר.

מי ומה - המשך...

להפוך את המדרכה האדומה לבלתי נגישה לכלי רכב, הותקנו שערים, אבל כמו בחיים, כאשר פלוני עובר דירה או אלמוני משפך, אז המדרכה נרמסת וכאשר שול המדרכה נפגע על ידי כלי רכב כבד (מערבל בטון או משאית) זה פתח לצרות צרורות. פתח נוסף לצרות, הם שיחים שנשתלו בשולי המדרכה שמאלצים נהגים לרדת לדשא וכך נגרם נזק נוסף. המדרכה המשתלבת שלנו, הפכה ברבות השנים מימדרחוב' לשטח פתוח, חלק מהמחסומים הוסרו וכל הישר בעיניו יעשה. התוצאה קשה לעיכול. **אלון אורבך** מנהל התשתיות מודע היטב למצבה של המדרכה ועל ההכרח להחליפה במדרכת בטון, אלא שהתקציב הזעום לא מאפשר לעשות זאת בבת אחת, ולכן יסלל בקרוב הקטע שבין יוסי בן פורת לאריק ראובני, שהוא הקטע הבעייתי ביותר, ובהמשך קטעים נוספים, ככל שיאפשר התקציב.

גם עין בלתי מזויינת כשלי, תבחין על נקלה שהשטח שהכשיר בשעתו משה אריאלי ע"ה, ממערב לשכונת המערבית, ובא לפתור מצוקת חניה מתמשכת, הולך ומתעצב מחדש, בגנות שיחים עבותים ועשביה רב שנתית שזוקפת קומתה. מי אחראי לטפל במפגע הזה?

"הדלתות הכחולות" יהיה כנראה שמו החדש של מבנה המשרדים הוותיק שבחזיתו הוצב שולחן ועליו מפה כחולה, כיסאות כתומים, בהמשכם ארבעה כיסאות עץ גבוהים; ומצפון ניטע בוסתן עצי פרי. חדש מפני ישן תוציא.

'מדרכה משתלבת' היא 'פטנט' שהמציאה 'כלכלת הבחירות' הישראלית שאף זכה לכינוי 'אקרשטיין' על שמו של אחד היצרנים. גם אשדות 'אימצה' את המודל הזה וסללה מדרכה מרכזית מגבול 'המאוחד' בצפון, ועד הבית של נטע בדרום, עשויה אבן אדומה משושה, שכל פאה בה משתלבת בשכנתה. יפה לעין אך קשה לתחזוקה. כדי

מי ומה - המשך...

דרושים מתנדבים לסיוע בדרכים

איך העסק עובד? מתנדב 'ידידים' צריך בעיקר רצון טוב לסייע בזמנו החופשי ולפי יכולתו. המתנדב מקושר למוקד ע"י אפליקציה ולמוקד ארצי, המדווחים על צורך בסיוע באזור מגוריו. המתנדב יושיט במידת האפשר סיוע בסיסי כמו: החלפת פנצ'ר, הנעה בכבלים וכן סיוע במים, דלק או שמן [במימון הלקוח כמובן].

המשך יתאפשר לגוון את סוגי הסיוע תוך השתתפות בהשתלמויות קצרות באזור הפעילות. לפרטים שאלות והבהרות שמוליק 053-7350284

תיקנו אותי ש-מכמש יש לכתוב כך, ולא מיחמש (מלשון חמש) כמו שכותב 'מי ומה' טעה לחשוב בכתבה בעלון שעבר, שעסקה בגלויות 'שנה טובה' של אשדות. מקור השם, כך נאמר לי, היא עיר מרכזית בנחלת בנימין, שבתקופת המקרא שימשה כמקום מסתור, ולכן החליט אורי פלג, על פי עצת ישעיהו פונדק, לכנות את המייצג בשם זה.

המכמש שעמד מול 'גן תאנה' במקומו 'גן רימון'

חנה חנה!

עלון 1569

עריכה ומי ומה – אבנר רון
שער – ברכה פונדק
עימוד – אירית גל
צילום עלון – אתי רון

הגיע הזמן שתכירו!

"ידידים - סיוע בדרכים"

הנו ארגון חברתי התנדבותי אשר פועל 24 שעות ביממה ומסייע על ידי מעל 35,000 מתנדבים בדרכים ובבתים במגוון סוגי פניות כגון:

פנצ'ר, התנעת רכבים באמצעות כבלים, אספקת דלק/שמן/מים, חילוץ ילדים מרכב נעול, חילוץ לכודים ממעליות, איתור נעדרים ועוד - והכל ללא עלות.

הארגון פועל בכל רחבי הארץ ומספק מענה אנושי 24/6

גם אתם מעוניינים
ליטול חלק בשינוי
פני החברה הישראלית?

סרקו את הברקוד
ותהפכו את העולם
לטוב יותר!

הצטרפו אלינו 'ידידים'

ידידים
1230